

Restaurades les portes monumentals de l'orgue de la catedral de Tarragona

L'orgue renaixentista de la catedral de Tarragona torna a lluir les seves portes monumentals després d'un complex procés de conservació i restauració duts a terme a la mateixa catedral. El Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya ha dirigit la intervenció de conservació i restauració, que es va iniciar a principi de l'any 2017 i va acabar l'agost passat amb la instal·lació de les portes al moble de l'orgue del segle XVI.

Abans i després d'una part de l'escena de l'Anunciació

La feina s'ha basat en el criteri de la mínima intervenció i el màxim respecte per tots els elements que formen la història de l'obra. S'ha dut a terme amb la doble finalitat d'estabilitzar-la i retornar el missatge estètic al conjunt, així com de recuperar la funcionalitat de les portes.

El conjunt de l'orgue té l'excepcionalitat de ser un dels pocs grans orgues renaixentistes del nostre territori que ha conservat el moble escultòric i les portes amb les grans pintures. Diversos autors, molt reconeguts a la seva època, van dur a terme tot el conjunt. Les portes són dos batents amb dues pintures cadascun. Representen tres escenes: l'Anunciació, visible quan els batents es tanquen i oculten els tubs de l'orgue, i el Naixement i la Resurrecció de Jesucrist, visibles un cop oberts. L'actuació, amb un cost de 363.764 euros, ha estat possible gràcies a les aportacions del Departament de Cultura, el Capítol de la Catedral de Tarragona, la Diputació de Tarragona i la Fundació Privada Mútua Catalana.

L'orgue de la catedral de Tarragona, de grans dimensions, es va construir a la segona meitat del segle XVI per substituir l'anterior del segle XV. Es tracta d'un dels pocs orgues renaixentistes de Catalunya. Només la monumentalitat ja el converteix en un *unicum*, però la seva importància encara s'engrandeix més per la confluència, en la construcció i decoració, d'autors excepcionals de l'època en tres de les arts majors: arquitectura, escultura i pintura. Com a part de la catedral de Tarragona, l'orgue té la màxima protecció, tant estatal com catalana. Des del 1905 tot el temple és monument nacional i, posteriorment, la Generalitat de Catalunya el va declarar bé cultural d'interès nacional.

Portes restaurades (tancades) de l'orgue

Els autors de l'orgue van ser Perris Arrabassa i Salvador Estrada, els mateixos orgueners creadors de l'orgue de Santa Maria del Mar, a Barcelona. La traça la va adaptar l'arquitecte Jaume Amigó (1561), que hi va donar un disseny arquitectònic més clàssic i ben articulat. La trompeteria es va substituir a començament del segle XX per un orgue romàntic americà. L'any 1973 es van canviar algunes parts de l'instrument i l'última intervenció sobre la peça ha estat ja al segle XXI, quan el 2010 es va fer un nou orgue, tot i que es va conservar la caixa renaixentista original. La decoració escultòrica, datada entre el 1562 i el 1566, va ser obra dels escultors Perris Ostris, artista austríac aportador de llenguatges centreeuropeus, i Jeroni Xanxo, creador d'obres tan cabdals com el *Retaule de la Pietat* de la Seu d'Urgell, en el qual ja es va fer palès el seu coneixement de l'obra de Miquel Àngel.

Una de les singularitats excepcionals d'aquest orgue és que ha conservat les seves monumentals portes o batents, elements que les esglésies sovint han perdut per les vicissituds de la història. Es tracta de quatre grans pintures sobre tela (7 x 4,65 m cada batent), obra d'un dels artistes cabdals de l'època, el pintor Pietro Paolo de Montalbergo, que hi va treballar entre els anys 1563 i 1565. Alguns estudis indiquen l'autoria compartida amb Pere Serafí, però el Dr. Joaquim Garriga va concloure, en el seu estudi de l'obra, que l'autoria pertany únicament a Montalbergo.

Imatge destacada: l'orgue de la catedral de Tarragona amb les portes restaurades obertes